

ข้อมูลพื้นฐานการชันสูตรพลิกศพของภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - 2545

ศักดิ์สิทธิ์ บุญลักษณะ*

Boonluk S. Database of autopsy in Forensic Medicine Department of Khonkean University from 1998 to 2002. Chula Med J 2004 Nov; 48 (11): 767 - 75

- Objective** : 1. To describe and summarize the database of autopsy in Forensic Medicine Department of Khonkean University from 1998 to 2002.
2. To analyse the cause of deaths and the manner of deaths.
- Designs** : Descriptive study.
- Settings** : Forensic Medicine Department of Khonkean University.
- Materials and Methods** : All cases of autopsy which were conducted from January 1998 to December 2002 were recruited for this study. The data were collected from death certificates and autopsy records. The data were then analysed by SPSS program.
- Results** : The total cases of accumulated from 5 years study were 1,780. There were 1,563 (86.29 %) cases from Khonkean and 223 cases from the other provinces. The highest numbers were in 2000, 478 (26.8 %) cases. The least numbers were in 1998, 273 (19.3 %) cases. Mean is 307 cases per year. The male cases outnumbered the female in stable ratio of 5:1. The marked frequency of age group was 20-40 years. The initial informations concerning cause of deaths received from investigators were accident, deceased and undetermined.
- Conclusion** : The number of autopsy case per year is insignificant and invariability.
- Keywords** : Autopsy, Unnatural death.

Reprint request : Boonluk S. Department of Forensic Medicine, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand.

Received for publication. September 15, 2004.

ศักดิ์สิทธิ์ บุญลักษณะ. ข้อมูลพื้นฐานการชันสูตรพลิกศพของภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2541 - 2545. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2547 พ.ย; 48 (11): 767 - 75

- วัตถุประสงค์** : 1. เพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานการชันสูตรพลิกศพของภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2545
2. วิเคราะห์อุบัติการณ์ของเหตุตาย และพฤติกรรมการตาย
- ชนิดของการวิจัย** : การวิจัยเชิงพรรณนา
- สถานที่ทำการวิจัย** : ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- วัสดุและวิธีการ** : ศพทั้งหมดตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2541 ถึงธันวาคม พ.ศ. 2545 ที่ส่งมาชันสูตร โดยนำข้อมูลมาจากหนังสือรับรองการตาย บันทึกการผ่าศพของห้องปฏิบัติการผ่าศพ และสอบถามผู้เกี่ยวข้อง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ช่วยคำนวณสถิติ
- ผลการศึกษา** : ศพ 1,780 ศพที่ได้รับการชันสูตรในช่วง 5 ปีที่ทำการศึกษา พบว่าเป็นศพในจังหวัดขอนแก่น 1,563 ศพ (86.29 %) เป็นศพส่งมาจากจังหวัดอื่น 223 ศพ (13.09 %) ในปีพ.ศ. 2541 มีปริมาณมากที่สุดคือ 487 ศพ (26.85 %) และน้อยที่สุดในปีพ.ศ. 2543 คือ 273 ศพ (19.33 %) เฉลี่ยแล้ว 307ศพต่อปี เป็นชายมากกว่าหญิงในอัตราส่วนคงที่ 5:1 ทั้ง 5 ปี ช่วงอายุที่เสียชีวิตมากที่สุดคือ 20-40 ปี (51.67 %) พฤติกรรมการตายเบื้องต้นที่ทราบจากพนักงานสอบสวน หรือผู้ส่งศพที่พบมากที่สุดคือ อุบัติเหตุ (40.04 %) เหตุตายที่พบเป็นการป่วยตาย 7.49 % และตายไม่ทราบเหตุ 12.65 %
- สรุปผลการศึกษา** : ปริมาณศพในช่วง 5 ปีที่ผ่านมาแต่ละปีไม่มีความแตกต่างกันชัดเจน และไม่มีแนวโน้มของการเพิ่มขึ้น
- คำสำคัญ** : การชันสูตรศพ, การตายผิดธรรมชาติ

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 150 ทวิ ระบุให้แพทย์ทำหน้าที่ชันสูตรพลิกศพลำดับแรก ตามประมวลกฎหมายนี้เป็นแพทย์ทางนิติเวช⁽¹⁾ ซึ่งมีจำนวนน้อยมากและประจำอยู่เฉพาะจังหวัดใหญ่ ๆ ที่มีการฝึกอบรมนักศึกษาแพทย์เท่านั้น ดังนั้นต้องมีการขยายงานทางด้านนิติเวชออกไปยังจังหวัดอื่น ๆ ให้พอเพียงกับความต้องการตามกฎหมาย หลายจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังไม่มีแพทย์ทางนิติเวช อาทิเช่น จังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ศรีสะเกษ มุกดาหาร อำนาจเจริญ ข้อมูลพื้นฐานของการชันสูตรพลิกศพเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จำเป็นต้องมีสำหรับวางรากฐานการพัฒนาแผนกนิติเวชที่จะจัดตั้งขึ้นใหม่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจากทางจังหวัดเหล่านี้โดยตรงไม่สามารถทำได้ เนื่องจากยังไม่มี การชันสูตรพลิกศพที่ได้มาตรฐาน ข้อมูลมีการกระจาย ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาการชันสูตรพลิกศพของภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งเป็นศูนย์ในการชันสูตรพลิกศพของจังหวัดขอนแก่น และจังหวัดใกล้เคียง โดยมีความคิดที่ว่าจังหวัดขอนแก่นมีความสามารถทำการชันสูตรพลิกศพได้มาตรฐาน และมีแพทย์ทางด้านนิติเวชอยู่ จึงน่าจะเป็นแนวทางในการนำมาเทียบเคียงอ้างอิงเพื่อก่อตั้ง และพัฒนาแผนกนิติเวชศาสตร์ ในจังหวัดอื่น ๆ ที่มีลักษณะความเป็นอยู่ ชนบทกรรมนิยมและวัฒนธรรม คล้ายคลึงกันได้

คำจำกัดความของการวิจัย (definition)

การชันสูตรพลิกศพ หมายถึง การตรวจสภาพศพภายนอกอย่างเดียว หรือการตรวจสภาพศพภายนอกพร้อมกับผ่าศพตรวจภายในโดยแพทย์ เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์สาเหตุการตาย

การผ่าศพชันสูตร หมายถึงการชันสูตรพลิกศพที่มีการผ่าศพเพื่อดูอวัยวะภายใน อันได้แก่อวัยวะภายใน

กะโหลก ภายในช่องอกหรือภายในช่องท้องอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งหมด เพื่อวิเคราะห์สาเหตุการตาย

ตายผิดธรรมชาติ หมายถึงการตายผิดธรรมชาติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 148 อันได้แก่

1. ฆ่าตัวตาย
2. ถูกผู้อื่นทำให้ตาย
3. ถูกสัตว์ทำร้ายตาย
4. ตายโดยอุบัติเหตุ
5. ตายโดยยังมีปรากฏเหตุ

หรือตายในระหว่างอยู่ในควบคุมของเจ้าพนักงาน หรือจากการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่⁽²⁾

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการชันสูตรพลิกศพของภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ประชากรคือ ศพทั้งหมดที่ทางพนักงานสอบสวนแจ้งมาเพื่อร่วมทำการชันสูตรพลิกศพ ณ สถานที่เกิดเหตุหรือส่งศพมาเพื่อชันสูตรที่ภาควิชานิติเวชศาสตร์ ทั้งจากจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดใกล้เคียง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 148 ทำการศึกษา ณ ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2545 โดยอาศัยข้อมูล จากหนังสือรับรองการตาย และบันทึกรายงานการชันสูตรพลิกศพของภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1. แสดงจำนวนศพที่ชันสูตรในแต่ละปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - พ.ศ. 2545

Year	Frequency	Percent (%)
2541	478	26.9
2542	358	20.1
2543	273	15.3
2544	301	16.9
2545	370	20.8
Total	1,780	100.0

ตารางที่ 2. แจกแจงความถี่เพศของศพที่ชันสูตรรวมทั้ง 5 ปีตั้งแต่ พ.ศ.2541-2545

Sex	Frequency	Percent (%)
male	1,486	83.5
female	282	15.8
no data	12	0.7
Total	1,780	100.0

ตารางที่ 3. แจกแจงความถี่กลุ่มอายุศพที่ชันสูตรรวมทั้ง 5 ปีตั้งแต่ปีพ.ศ. 2541-2545

Age(years)	Frequency	Percent (%)
0-2	19	1.1
>2-10	35	2.0
>10-20	164	9.2
>20-30	399	22.4
>30-40	393	22.1
>40-50	275	15.4
>50-60	136	7.6
>60-70	62	3.5
>70-80	36	2.0
>80	14	0.8
No data	247	13.9
Total	1,780	100.0

ตารางที่ 4. แจกแจงความถี่ของสถานที่พบศพรวมทั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 -2545

สถานที่พบศพ	ปี พ.ศ.					รวม
	2541	2542	2543	2544	2545	
ในรพ.ศรีนครินทร์ จังหวัดขอนแก่น	74	79	37	53	47	290 (16.29 %)
นอกรพ.ศรีนครินทร์ ในจังหวัดขอนแก่น	370	244	190	186	256	1,246 (70.00 %)
นอกจังหวัดขอนแก่น	32	33	45	59	64	233 (13.09 %)
ไม่มีข้อมูล	2	2	1	3	3	11 (0.62 %)
รวม	478	358	273	301	370	1,780 (100.0%)

ตารางที่ 5. แสดงจำนวนศพที่ได้รับการชันสูตรด้วยการผ่าหรือไม่ผ่าศพ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2541 -2545

Year	2541	2542	2543	2544	2545	Total
Autopsy	422	295	225	258	310	1,510 (84.83 %)
No autopsy	16	33	15	17	25	106 (5.96 %)
No data	56	63	48	43	60	164 (9.21%)
Total	438	328	240	275	335	1,780 (100 %)

ตารางที่ 6. แสดงความถี่ของการแจ้งเหตุเสียชีวิตเบื้องต้นจากพนักงานสอบสวนในแต่ละปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541-2545

แจ้งเบื้องต้น	ปี					รวม
	2541	2542	2543	2544	2545	
Suicide : unknown	2	2	0	0	1	5
suicide : hanging	36	37	24	26	22	145
suicide : poison ingestion	0	4	0	2	3	9
suicide : gunshot wound	2	2	4	0	3	11
suicide : fall from height	0	1	1	0	3	5
Homicide: unknown	17	15	17	6	14	69
homicide : ligature	1	0	0	1	0	2
homicide : sharp object	2	3	0	0	0	5
homicide : gunshot wound	134	45	27	45	29	280
homicide : hitting	1	0	0	0	0	1
animal cause	1	0	0	0	0	1
Accident : unknown	162	144	106	105	135	652
accident : traffic accident	11	4	2	2	7	26
accident : fall from height	0	0	0	0	1	1
accident : sliding	1	0	1	0	0	2
accident : electrocution	6	4	2	5	6	23
accident: others e.g. blast	1	3	0	0	0	4
Unknown	60	65	50	77	93	345
hanging/ ligature						
strangulation? 2	1	0	1	0	4	
poisoning ?	0	0	1	0	0	1
fall from height ?	2		1	1	2	6
drowning ?	11	7	14	11	25	68
fire ?	3	2	2	4	1	12
others / > 1 cause	2	0	1	1	0	4
ระหว่งการควบคุมของเจ้าพนักงาน	21	16	15	14	21	87
วิสามัญฆาตกรรม	0	0	0	0	0	0
รวม	478	355	268	301	366	1768

ตารางที่ 7. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุตายเบื้องต้นกับกลุ่มอายุศพรวมตั้งแต่ปีพ.ศ. 2541-2545

แจ้งเหตุเบื้องต้น	Age										No data	Total
	0-2 years	>2-10 years	>10-20 years	>20-30 years	>30-40 years	>40-50 years	>50-60 years	>60-70 years	>70-80 years	>80 years		
suicide : unknown	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	2	3
suicide : hanging	-	-	13	36	37	12	8	3	5	-	31	114
suicide : poison ingestion	-	1	1	1	1	2	-	1	1	-	1	8
suicide : gunshot wound	-	-	-	3	2	3	2	-	-	-	1	10
suicide : fall from height	-	-	-	1	2	2	-	-	-	-	-	5
homicide : unknown	-	4	8	12	10	15	4	1	2	2	11	58
homicide : ligature	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
strangulation												
homicide : sharp object	-	-	1	2	-	1	1	-	-	-	-	5
homicide: gunshot wound	1	-	19	53	78	60	20	9	1	-	39	241
homicide : hitting	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1
animal cause	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
accident : unknown	4	12	105	200	129	66	48	20	11	4	53	599
accident : traffic accident	2	-	1	4	8	2	2	1	-	-	6	20
accident : fall from height	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
accident : sliding	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2
accident : electrocution	-	1	-	6	6	4	2	1	-	2	1	22
accident : others	-	1	-	1	1	1	-	-	-	-	-	4
unknown	10	1	11	44	68	70	35	15	11	2	78	267
hanging /ligature	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	4
strangulation?												
poisoning ?	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
fall from height?	-	-	-	2	1	1	-	2	-	-	-	6
drowning ?	1	12	4	11	10	11	4	1	1	3	10	58
fire ?	-	2	-	3	-	2	1	1	2	1	-	12
others / > 1 cause	-	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
ตายระหว่างการควบคุมฯ	-	-	1	16	34	17	6	5	1	-	7	80
no data	-	1	-	-	3	2	1	-	-	-	-	7
Total	19	34	164	399	390	273	135	62	36	14	242	1775

ตารางที่ 8. แสดงเหตุตายโดยตรงที่พบจากการชันสูตรพลิกศพตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - 2545

Cause of death	Year					Total
	2541	2542	2543	2544	2545	
Injury : unspecific (eg. cardiopul failure)	6	11	-	1	1	19 (1.07 %)
injury : to heart	9	5	6	4	10	34 (1.91 %)
injury : lung or respiratory failure	49	48	38	39	50	224 (12.58 %)
injury : to brain	217	141	92	115	124	689 (38.70 %)
injury : C-spine /spinal cord	10	10	13	9	16	58 (3.26 %)
injury : hypovolumic shock	22	22	21	23	18	106 (5.96 %)
injury : multiple organs failure	60	31	15	18	21	145 (8.15 %)
injury : delay complication	4	2	4	2	1	13 (0.73 %)
Total of injury						1,288 (72.35 %)
Disease : unspecific (e.g. cardiopul. failure, resp. failure ..)	10	8	3	5	3	29 (1.63 %)
disease : infection	9	12	9	12	19	61 (3.43 %)
disease : coronary atherosclerosis/MI	1	2	2	-	2	7 (0.39 %)
disease : pericardial disease	1	-	-	-	-	1 (0.06 %)
disease : tumor	-	1	1	1	1	4 (0.24 %)
disease : liver failure	2	3	2	-	5	12 (0.67 %)
disease : multiple cause	2	-	-	-	-	2 (0.11 %)
disease : others	3	1	1	1	-	6 (0.34 %)
Total of disease						122 (6.87 %)
Poisoning	1	3	3	2	3	12 (0.67 %)
Undetermined	44	33	29	40	60	206 (11.57 %)
No data	28	25	34	29	36	152 (8.54 %)
Total case	450	333	239	272	334	1,780 (100 %)

ตารางที่ 9. แจกแจงความถี่พฤติกรรมการตายที่พบจากการชันสูตร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 - 2545

Manner of death	Year					Total
	2541	2542	2543	2544	2545	
Suicide	13 (7.0 %)	6 (4.3 %)	5 (5.7 %)	1 (1.2 %)	2 (1.4 %)	27 (4.2 %)
Homicide	50 (26.7 %)	21 (15.2 %)	13 (14.8 %)	15 (18.1 %)	10 (6.8 %)	109 (17.0 %)
Accident	95 (50.8 %)	79 (57.2 %)	46 (52.3 %)	38 (45.8 %)	85 (57.8 %)	343 (53.3 %)
Animal cause	0	0	0	0	0	0
Undetermined & disease	29 (15.5 %)	32 (23.2 %)	24 (27.3 %)	29 (34.9 %)	50 (34.0 %)	164 (25.5 %)
Total	187(100 %)	138(100 %)	88(100 %)	83(100 %)	147(100 %)	643(100 %)
No data	291	220	185	218	223	1,137

สรุปผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ อาศัยข้อมูลทั้งหมดจากหนังสือรับรองการตาย เอกสารการรับศพของห้องศพ ภาควิชานิติเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยเก็บข้อมูลทั้งหมด 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายการชันสูตรพลิกศพครั้งใหญ่ ในวันที่ 27 มิถุนายน 2543

จำนวนศพที่ชันสูตรทั้งหมด 5 ปี 1,780 ศพ ในแต่ละปีมีปริมาณการกระจายของศพไม่แตกต่างกันมากทางสถิติกล่าวคือ เมื่อรวมจำนวนศพที่ตายผิดธรรมชาติจากโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่นแล้วพบว่า⁽³⁾

ในปีพ.ศ.2543 มีจำนวนศพชันสูตรน้อยที่สุดคือ 661 ศพคิดเป็น 17.51 % ของศพทั้งหมด 5 ปี ส่วนในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่จำนวนศพชันสูตรมากที่สุดคือ 889 ศพ คิดเป็น 23.54 % ของศพทั้งหมด 5 ปี ทั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายในปี พ.ศ. 2543 จำนวนศพที่ชันสูตรควรมีมากขึ้น แต่จากข้อมูลที่ได้จำนวนศพไม่สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขกฎหมายชัดเจน

จากจำนวนศพที่ส่งมาชันสูตรทั้ง 5 ปีพบว่า เป็นศพที่เสียชีวิตภายในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ 290 ศพ คิดเป็น 16.29 % ของจำนวนศพทั้งหมดที่ชันสูตรใน รพ.ศรีนครินทร์ ศพเสียชีวิตในจังหวัดขอนแก่น นอกโรงพยาบาลศรีนครินทร์ส่งชันสูตรที่รพ.ศรีนครินทร์ 1,246 ศพ คิดเป็น 70.00 % ของจำนวนศพทั้งหมดที่ชันสูตรใน รพ.ศรีนครินทร์ และศพส่งมาจากจังหวัดอื่น 223 ศพ คิดเป็น 13.09 % ของศพทั้งหมดที่ชันสูตรใน รพ.ศรีนครินทร์

ศพทั้งหมดในจังหวัดขอนแก่นที่มีการชันสูตรเฉลี่ยปีละ 755 ศพ เฉพาะศพภายในจังหวัดขอนแก่นที่ส่งมาชันสูตรที่รพ.ศรีนครินทร์ 5 ปีมี 1,536 ศพ หรือประมาณ 307 ศพ ต่อปี และ ศพทั้งหมด 5 ปี ได้มีการผ่าศพชันสูตร 1,510 ศพ คิดเป็น 93.44 % ของศพทั้งหมด ศพที่ไม่ได้ผ่าศพชันสูตร 106 ศพ คิดเป็น 6.56 % ของศพทั้งหมด

จำนวนศพที่ชันสูตรในรพ.ศรีนครินทร์ทั้ง 5 ปีมีจำนวนที่เป็นชาย 1,486 ศพคิดเป็น 83.5 % ของศพทั้งหมด เป็นหญิง 282 ศพ คิดเป็น 15.8 % ของศพทั้งหมด และเป็นศพที่ไม่ทราบเพศ 11 ศพ เนื่องจากเป็น โครงกระดูก ศพเน่ามาก เป็นทารกยังไม่ทราบเพศ และเป็นศพไม่มีข้อมูล 1 ศพ คิดเป็น 0.7 % ของศพทั้งหมด ซึ่งอัตราส่วนเพศศพชาย ต่อหญิง เท่ากับ 5 : 1 และเป็นแนวโน้มเช่นนี้ตลอด 5 ปีที่เก็บข้อมูล

กลุ่มอายุของศพที่ทำการชันสูตรในรพ.ศรีนครินทร์ ทั้ง 5 ปีพบว่าช่วงอายุระหว่าง 20-30 ปีเป็นช่วงที่เสียชีวิตมากที่สุดคือ 339 ศพคิดเป็น 22.4% ของศพทั้งหมด ช่วงอายุ 30-40 ปีเป็นช่วงที่เสียชีวิตมากที่สุดรองเป็นอันดับสองคือ 393 ศพ (22.1 %) ส่วนช่วงอายุ > 80 ปีเป็นช่วงที่ได้ทำการชันสูตรน้อยสุด 14 ศพ (0.8 %) จะเห็นได้ว่าช่วงอายุ 20- 40 ปีมีจำนวนศพที่ชันสูตรสูงถึง 792 ศพ (44.5 %) ซึ่งในนี้มีศพที่ไม่ระบุอายุ 247 ศพ (13.9 %) และเมื่อจำแนกเพศร่วมกับอายุของศพที่ชันสูตรแล้วพบว่า เพศชายในช่วงอายุ 20-30 ปีเป็นช่วงที่มีการชันสูตรศพมากที่สุดคือ 349 ศพ คิดเป็น 27.4 % ของศพทราบเพศชายที่ชันสูตร ส่วนเพศหญิงในช่วงอายุ 30-40 ปีเป็นช่วงที่มีการชันสูตร

ปี	ศพในจังหวัดขอนแก่น (รพ. ศูนย์ขอนแก่น)	ศพในจังหวัดขอนแก่น (รพ.ศรีนครินทร์)	รวม
2541	445	444	889
2542	383	323	706
2543	434	227	661
2544	440	239	679
2545	538	303	841
รวม	2,240	1,536	3,776

ศพมากที่สุด คือ 55 ศพ คิดเป็น 21.3 % ของศพทราบเพศหญิงทั้งหมด

เหตุตายเบื้องต้นที่รับแจ้งจากพนักงานสอบสวนรวม 5 ปี พบว่าสูงสุดคือ อุบัติเหตุ 708 ศพ (39.77 %) แบ่งเป็นอุบัติเหตุไม่ระบุชนิด 652 ศพ (36.63 %) อุบัติเหตุทางจราจร 26 ศพ (1.46 %) อุบัติเหตุเกี่ยวกับไฟฟ้าช็อต 23 ศพ (1.29 %) อุบัติเหตุลื่นล้ม 2 ศพ(0.11 %) อุบัติเหตุตกจากที่สูง 1 ศพ (0.05 %) และอุบัติเหตุชนิดอื่น ๆ เช่น ระเบิด ถูกของหล่นทับรวม 4 ศพ (0.22 %) ส่วนเหตุตายเบื้องต้นอย่างอื่นที่พบรองลงมาคือ เสียชีวิตจากไม่ทราบเหตุ 354 ศพ (19.88 %) และจากการฆาตกรรมด้วยอาวุธปืน 280 ศพ (15.73 %) จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า ศพที่ชันสูตรมากที่สุดเป็นเพศชาย อายุ 20-30 ปี เสียชีวิตจากการแจ้งเหตุเบื้องต้นเป็นอุบัติเหตุโดยไม่ระบุว่าเป็นอุบัติเหตุชนิดใด 170 ศพ ใน 5 ปีที่ผ่านมา เป็นที่น่าสังเกตว่าในช่วงที่ทำการศึกษามีกรณีของวิสามัญฆาตกรรมเลย และกรณีที่ไม่มีการผ่าศพสูงสุดเป็นกลุ่มที่เสียชีวิตในการควบคุมของเจ้าพนักงาน 40 ศพ จาก 76 ศพ คิดเป็น 52.63 % ซึ่งสันนิษฐานเหตุตายว่าเป็นการติดเชื้อมีเพียง 1 ศพ ที่เป็นฆาตกรรมแต่ไม่ได้ผ่าศพชันสูตร

เหตุตายเบื้องต้นของศพที่ส่งมาจากนอกจังหวัดขอนแก่นส่วนใหญ่เป็นการฆาตกรรม สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากในพฤติกรรมการตายด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น ฆ่าตัวตาย อุบัติเหตุ หรือป่วยตายไม่ทราบเหตุพนักงานสอบสวนและแพทย์ในต่างจังหวัดที่ไม่มีนิติแพทย์มีศักยภาพที่จะปฏิบัติงานเบื้องต้นได้ตามกฎหมาย แต่ในกรณีที่พฤติกรรมการตายเป็นลักษณะฆาตกรรมหากไม่มีการผ่าศพชันสูตรโดยละเอียดจากนิติแพทย์แล้วอาจทำให้ความหนักแน่นของพยานหลักฐานไม่เพียงพอในกระบวนการยุติธรรม

เหตุตายที่พบจากการผ่าศพชันสูตรทั้ง 5 ปี พบว่าเสียชีวิตจากการบาดเจ็บสูงสุดที่สุด 1,288 ศพ (72.35 %) เสียชีวิตจากการเจ็บป่วย 122 ศพ (6.87 %) เสียชีวิตไม่ทราบเหตุชัดเจนหรือไม่มีข้อมูล 206 ศพ (11.57 %) และเสียชีวิตจากสารพิษ 12 ศพ (0.67 %) และการบาดเจ็บต่อสมองพบเป็นเหตุตายจากการชันสูตรสูงสุด คือ 689 ศพ

คิดเป็น 53.49 % ของศพที่เสียชีวิตจากการบาดเจ็บ

พฤติกรรมการตายวิเคราะห์จากหนังสือรับรองการตายที่พบจากการชันสูตรพลิกศพในรพ.ศรีนครินทร์ 5 ปี พบว่า เป็นการฆ่าตัวตาย 27 ศพ (4.20 %) ถูกผู้อื่นทำให้ตาย 109 ศพ (16.90%) อุบัติเหตุ 343 ศพ (53.34 %) ไม่ทราบเหตุหรือป่วยเป็นโรค 164 ศพ (25.51%) ไม่มีข้อมูลหรือไม่ลงข้อมูล 1,137 ศพ (63.87 %) มี 1 ศพที่แจ้งเบื้องต้นว่าถูกฉีดยาเสียชีวิต แต่มาเสียชีวิตภายหลังด้วยไตวาย ภายหลังไม่ได้ลงพฤติกรรมการตายไว้ จากข้อมูลดังกล่าวพบว่า เหตุตายเบื้องต้นที่แจ้งไว้ เป็นการบอกโดยพนักงานสอบสวนหรือ ผู้มีหน้าที่ในการรับหรือส่งศพ ดังนั้นจึงอ้างอิงจากประวัติเสียชีวิตเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมักจะเป็นการบอกในแง่มุมมองของพฤติกรรมการตายมากกว่า ต่างจากแพทย์ ที่ต้องมีหน้าที่ในการหาเหตุตายโดยตรงจากข้อเท็จจริงที่ตรวจพบจากศพ⁽¹⁾ แต่ในเรื่องพฤติกรรมการตายหากแพทย์ไม่ทราบหรือไม่มีความมั่นใจจะไม่ลงพฤติกรรมการตายไว้ในหนังสือรับรองการตาย ซึ่งรวมกับข้อมูลบางส่วนที่ขาดหายไปแล้วพบว่าแล้วมีปริมาณสูงถึง 63.87 % ของศพทั้งหมดที่ไม่มีการลงพฤติกรรมการตายไว้

อ้างอิง

1. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2542 มาตรา 150 ทวิ [ออนไลน์]. ปรับปรุงเมื่อ 09/22/2003 [เข้าถึงเมื่อ 30 ธ.ค. 2542]. เข้าถึงได้จาก: URL: <http://www.kodmhai.com/m4/m4-1/Nthailaw-4-1/N1260.html>
2. ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา. มาตราที่ 148 หมวด 2 การชันสูตรพลิกศพ [ออนไลน์]. ปรับปรุงเมื่อ 02/17/2003 [เข้าถึงเมื่อ 24 มี.ค. 2547]. เข้าถึงได้จาก URL:<http://www.kodmhai.com/m2/m2-3/m3-148-156.html>
3. ข้อมูลจากแผนกเวชระเบียนโรงพยาบาลศูนย์ขอนแก่น จ.ขอนแก่น